

MÄÄRUS

03.04.2024 nr 1.1-1/24/13

Välisriigis kõrgharidustasemel õppimiseks ja erialaseks täiendamiseks antavate stipendiumite andmise tingimused ja kord

Määrus kehtestatakse kõrgharidusseaduse § 15 lõike 4 ja riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse väliskõrgkooli magistri- ja doktoriõppe üliõpilasele, Eesti kõrgkooli doktorandile ja arst-residendile ning Euroopa Ülikool-Instituudi doktorandile stipendiumi taotlemise, määramise ja maksmise tingimused ja kord.

§ 2. Stipendiumite liigid

Käesoleva määruse alusel antavad stipendiumid:

- 1) Kristjan Jaagu nimeline välisõpingute stipendium (edaspidi *välisõpingute stipendium*);
- 2) Kristjan Jaagu nimeline õpirände stipendium (edaspidi *õpirände stipendium*);
- 3) Euroopa Ülikool-Instituudi stipendium.

§ 3. Stipendiumi andja

- (1) Stipendiumite andmist korraldab Haridus- ja Noorteamet (edaspidi *amet*).
- (2) Ameti ülesandeks on stipendiumi taotlusvooru ettevalmistamine ja välja kuulutamine, taotluste menetlemine, hindamise korraldamine, taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise üle otsustamine, stipendiumi väljamaksmise korraldamine ja stipendiumi kasutamise tingimuste täitmise üle kontrolli teostamine ning vajadusel stipendiumi tagasinõudmine.
- (3) Ametil on õigus vajadusel moodustada vastava stipendiumi nõukogu ning kaasata erialaeksperte, kes esitavad oma ettepanekud ja nõuanded ametile.

§ 4. Välisõpingute ja õpirände stipendiumi taotlusvoor

- (1) Välisõpingute stipendiumi andmiseks kuulutab amet välja taotlusvooru üks kord aastas ja õpirände stipendiumi andmiseks kuni neli korda aastas eelarveliste vahendite olemasolul.
- (2) Välisõpingute stipendiumi ja õpirände stipendiumi saab taotleda kõikides õppe- ja teadusvaldkondades.

(3) Haridus- ja Teadusministeerium võib seada valdkondlike prioriteete välisõpingute stipendiumi taotlusvooruks.

(4) Taotlusvooru avamisest, tähtajast, eelarvest ja taotluse esitamise viisist teavitab amet oma veebilehel vähemalt 30 päeva enne taotluse esitamise tähtaega.

(5) Igal taotlejal on õigus esitada üks taotlus ühes taotlusvoorus.

(6) Taotlus esitatakse eesti keeles taotluse vormil. Taotlusega koos esitatud dokumendid võivad olla esitatud eesti keeles või võõrkeeles koos lisatud eestikeelse tõlkega.

2. peatükk **Välisõpingute stipendium**

1. jagu **Eesmärk, nõuded taotlejale ja taotlusele**

§ 5. Välisõpingute stipendiumi eesmärk

(1) Välisõpingute stipendiumi andmise eesmärk on suurendada rahvusvahelise kogemusega kõrgelt kvalifitseeritud spetsialistide ja akadeemiliste töötajate hulka Eesti avalikus ja erasektoris, kõrgkoolides ning teadus- ja arendusasutuses.

(2) Välisõpingute stipendiumiga toetatakse doktoriõppe õpinguid väliskõrgkoolis. Magistriõppe õpinguid toetatakse väliskõrgkooli õppekavadel vaid valdkondades, mida Eestis õppida ei saa või mille õpetamise ja teadustöö tase väliskõrgkoolis on kõrgem võrreldes Eesti kõrgkoolidega.

§ 6. Nõuded taotlejale

Välisõpingute stipendiumi võib taotleda isik, kes vastab järgmistele tingimustele:

- 1) on Eesti kodanik või omab Eestis pikaajalise elaniku elamisluba või omab Eestis alalist elamisõigust;
- 2) oskab eesti keelt vähemalt B1-tasemel;
- 3) on asunud õppima väliskõrgkooli magistri- või doktoriõppes või esitanud väliskõrgkooli sisseastumisavalduse magistri- või doktoriõppes õppimiseks;
- 4) taotleja, kellel puuduvad ameti ees varasemad täitmata kohustused, sh ei ole jäetud esitamata §-des 14 ja 26 nimetatud aruanded.

§ 7. Välisõpingute stipendiumi taotlus

(1) Välisõpingute stipendiumi taotleja esitab stipendiumi saamiseks taotluse ameti veebilehel avalikustatud viisil 30 kalendripäeva jooksul alates taotlusvooru avanemisest.

(2) Välisõpingute stipendiumi taotlemiseks esitatakse nõuetekohaselt täidetud ning allkirjastatud taotlusvorm, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) taotleja üldandmed, sh isikukood, kontaktandmed, elukoht, arveldusarve number jne;
- 2) välisõpingute andmed, sh õppeaasta kestus, õppevorm ja -koormus jne;
- 3) õppemaksu suurus, kui õppetöö on tasuline;
- 4) §-s 15 nimetatud plaan töötamiskohustuse täitmiseks ja info töötamiskohustusega seotud väljavaadete kohta, mida kavatakse peale õppimise lõpetamist teha;
- 5) väliõpingu kirjeldus vastavalt §-s 9 lõikes 4 sätestatud hindamiskriteeriumitele;
- 6) stipendiumi taotlemise motivatsioon;

7) kõrgema stipendiumi määra taotlemisel täiendavad tõendus põhised dokumendid.

(3) Paragrahv 6 ja § 7 lõikes 2 nimetatud info tõendamiseks lisatakse järgmised dokumendid või nende koopiad:

- 1) Eestis pikaajalise elaniku elamisloa koopia või Eestis alalist elamisõigust tõendava dokumendi koopia;
- 2) eesti keele B1-taseme oskust tõendava tasemetunnistuse koopia või põhiharidust, keskkharidust või kõrgharidust eesti keeles omandanud haridustaseme tunnistuse koopia;
- 3) väliskõrgkooli vastuvõtmist või õppimist tõendava dokumendi koopia või kui taotlus on esitatud enne väliskõrgkooli vastuvõtmist, siis andmed, mis tõendavad väliskõrgkoolile sisseastumisavalduse esitamist;
- 4) õppemaksu tasumise kohustust ja õppemaksu suurust tõendavad andmed või koopia dokumendist, mis tõendab nimetatud andmeid, kui õppetöö on tasuline;
- 5) doktoriõppeks stipendiumi taotledes doktoritöö uurimistöö plaan;
- 6) magistriõppeks stipendiumi taotledes väljavõte väliskõrgkooli magistriõppe õppekava õppeainetest või valikmoodulitest koos selgitusega, milliseid õppeaineid või valikmooduleid kavatsetakse õppekavast valida;
- 7) eelmise või praeguse kõrgharidusastme juhendaja või olulise õppejõu või Eesti teadus- ja arendusametuse töötaja soovituskiri välisõpinguteks;
- 8) koopia alaealise lapse sünnitõendist või koopia kohtulahendist, mis tõendab asendushooldusele määramist või koopia kohtulahendist, mis tõendab eestkostja peres elamis või koopia, mis tõendab puuet või koopia osalisest või puuduvast töövõimest, kui taotletakse paragrahvi 11 lõikes 4 nimetatud alusel elamistoetust kõrgemas määras.

(4) Välisõpingute stipendiumi taotluses tuleb kinnitada, et välisõpingute stipendiumi taotluses toodud õppemaksu osa ei hüvitata teistest rahastamisallikatest.

(5) Ametil on õigus nõuda lisadokumente taotluse nõuetele vastavuse hindamiseks.

2. jagu

Taotluse menetlemine ja hindamine

§ 8. Taotluse menetlemine

(1) Välisõpingute stipendiumi taotluse menetlemine koosneb taotluse vastuvõtmisest, taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollist, nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste hindamiskriteeriumite alusel hindamisest ning taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest.

(2) Välisõpingute taotluse menetlemise tähtaeg on kuni 60 kalendripäeva alates taotlusvooru sulgemisest.

(3) Puuduste kõrvaldamiseks või lisainformatsiooni esitamiseks võib amet anda stipendiumi taotlejale aega ning kui taotleja nimetatud tähtaja jooksul puudusi ei kõrvalda, loetakse taotlus nõuetele mittevastavaks.

§ 9. Välisõpingute stipendiumi taotluste hindamine

(1) Stipendiumi taotluste hindamine algab vastu võetud taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse ning dokumentide kontrollist. Edasisele hindamisele ja paremusjärjestuse koostamisele esitatakse üksnes nõuetele vastavaks tunnistatud taotlused.

(2) Välisõpingute stipendiumi taotluste hindamine ja paremusjärjestuse koostamine toimub kahes etapis:

1) nõuetele vastavaks tunnustatud taotluste hindamine vastavalt lõikes 4 ja käesoleva määruse lisas 1 toodud hindamiskriteeriumitele;

2) intervjuuvoor.

(3) Taotlusi hindab vähemalt 2 hindajat. Taotluste hindamisel antud koondhinne moodustub hindamiskriteeriumite hinnete alusel kaalutud keskmisest. Hindajate koondhinnete alusel moodustatakse doktori- ja magistriõppe stipendiumi taotlustest ühine pingerida.

(4) Lõike 2 punktis 1 nimetatud hindamine toimub järgmiste hindamiskriteeriumite alusel:

1) väliskõrgkooli õppe- ja teadustöö tase, osakaal 25 % koondhindest;

2) väliskõrgkooli valiku põhjendus ja eelised Eestis õppimise ees ning magistriõppe puhul valitud eriala õppimise võimalus Eestis, osakaal 25 % koondhindest;

3) omandatava eriala rakendatavus Eestis, osakaal 25 % koondhindest;

4) õpinguplaanide läbimõeldus, osakaal 25 % koondhindest.

(5) Lõikes 4 toodud hindamiskriteeriumite alusel moodustatakse pingerida nendest, kes pääsevad edasi intervjuuvooru. Intervjuuvooru pääsevad taotlejad, kelle iga lõikes 4 nimetatud hindamiskriteeriumi osakaal on vähemalt 50% vastava hindamiskriteeriumi maksimumhindest ning 80% maksimaalsest võimalikust koguhindest.

(6) Taotlus ei kuulu rahuldamisele, kui selle iga lõikes 4 nimetatud hindamiskriteeriumi osakaal on vähem kui 50% vastava hindamiskriteeriumi maksimumhindest ning selle hindamisel antud koondhinne jääb alla 80% maksimaalsest võimalikust hindest.

(7) Taotluste hindamise teises etapis hindab taotlejaid stipendiumi nõukogu. Intervjuude käigus hinnatakse taotleja motivatsiooni vastavalt tema õpinguplaanidele ja hilisemat rakendust Eesti tööturul, taotluse koostamise autentsust ja valmisolekut täita töötamiskohustust ning moodustatakse konsensuslik taotlejate paremusjärjestus, sealhulgas arvestades erialade mitmekesisest esindatust.

(8) Stipendiumi taotluste hindamiseks ning intervjuude läbiviimiseks moodustab amet stipendiumi nõukogu, sealhulgas kaasates vajadusel eksperte, ning kinnitab selle töökorra.

§ 10. Välisõpingute taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise tingimused ning kord

(1) Amet otsustab taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise arvestades §-s 9 toimunud hindamise tulemusel moodustunud paremusjärjestust, ning taotlusvooru eelarveliste vahendite võimalusi.

(2) Otsus taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta edastatakse taotlejale elektrooniliselt hiljemalt 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemisest.

3. jagu

Välisõpingute stipendiumi komponendid ja maksmine

§ 11. Välisõpingute stipendium

(1) Välisõpingute stipendium koosneb elamistoetusest, sõidutoetusest ja vajadusel õppemaksu toetusest. Kui taotleja vastab vähemalt ühe lõikes 4 toodud tingimustele, makstakse elamistoetuse kõrgemat määra. Elamis- ja sõidutoetuse ühikuhinnad on kehtestatud käesoleva määruse lisas 2.

(2) Täiskoormusega väliskõrgkooli õppetöös osaledes arvestatakse elamistoetust 12 kuu kohta. Välisõpingute perioodil osakoormusega õppesse üle minnes jagatakse täiskoormuse kohta arvestatud elamistoetus proportsionaalselt osakoormusega õppe perioodi kohta.

(3) Välisõpingute stipendiumi sõidutoetuse määr on kehtestatud käesoleva määruse lisas 2 vastavalt stipendiaadi Eesti elukoha ja väliskõrgkooli asukoha vahelisele distantstile, välisõpingute puhul makstakse aastas kahekordset sõidutoetuse määra. Distantsi arvutamisel loetakse Eesti asukohaks isiku rahvastikuregistri järgne elukoht.

(4) Elamistoetuse kõrgem määr on 250 eurot kuus (edaspidi *elamistoetuse kõrgem määr*), mis arvestatakse juurde elamistoetusele, kui taotleja tõendab vähemalt ühte järgmist asjaolu:

- 1) taotlejal on alaealine laps või
- 2) taotleja on osalise või puuduva töövõimega või
- 3) taotleja on asendushooldusteenusel viibinud või eestkostja peres elanud või
- 4) taotlejal on tuvastatud puue.

(5) Elamistoetuse kõrgemat määra makstakse vähemalt ühe lõikes 4 nimetatud asjaolu esinemisel ja tõendamisel. Elamistoetuse kõrgem määr otsustatakse stipendiumi taotluse rahuldamise otsusega ning hilisemalt on võimalik taotleda täiendavat elamistoetuse kõrgemat määra õppeaasta alguses, kui selleks on tekkinud alus. Elamistoetuse kõrgema määra saamiseks tuleb tõendavad dokumendid esitada ka pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist, kui koos taotlusega esitatud dokument kaotab kehtivuse või kui pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist soovitakse kõrgemat määra, kuna on tuvastatud lõikes 4 olev olukord.

(6) Välisõpingute stipendiumi õppemaksu toetust tasutakse vaid juhul, kui väliskõrgkool on kehtestanud õppemaksu ja üliõpilane on esitanud vastava taotluse stipendiumi taotlusvormis, ning lisanud kinnituse õppemaksu suuruse kohta (väliskõrgkooli kinnituskiri või arve). Maksimaalselt on õppemaksu toetuse ülempiir 10 000 eurot õppeaastas.

(7) Õppemaksu toetuse suurust võib välisõpingute kestel suurendada põhjendatud taotluse esitamisel enne õppeaasta algust, kuid mitte üle lõikes 6 nimetatud piirmäära.

§ 12. Välisõpingute stipendiumi maksmine

(1) Välisõpingute stipendiumi täiskoormusega õppes makstakse nominaalse õppeaja jooksul, kuid doktoriõppes mitte rohkem kui 48 kuu eest ja magistriõppes mitte rohkem kui 24 kuu eest.

(2) Stipendiumi saaja kohustub välisõpingud lõpetama õppekava kahekordse nominaalkestuse jooksul.

(3) Välisõpingute stipendiumi väljamaksed tehakse kaks korda aastas. Maksed tehakse jooksva õppeaasta kohta. Kui õpinguid on alustatud enne taotluse rahuldamise otsuse tegemist, siis tagasiulatuvalt stipendiumi maksmist ei toimu.

(4) Välisõpingute stipendiumi sõidutoetus ja elamistoetus makstakse stipendiumi saajale ühe õppeaasta õppekuude kohta kahes osas järgmiselt:

- 1) esimene makse õppekuude eest alates õppeaasta algusest kuni kalendriaasta lõpuni makstakse 30 päeva jooksul pärast taotluse rahuldamist ja kui taotleja ei olnud enne taotluse rahuldamise otsustamist väliskõrgkooli immatrikuleeritud või kui taotleja, kellele on otsustatud õppemaksu toetamine, ei ole esitanud õppemaksu suurust tõendavat dokumenti, siis 30 päeva jooksul pärast vastava kinnituse esitamist;
- 2) teine makse õppekuude eest alates kalendriaasta algusest kuni õppeaasta õppekuude lõpuni makstakse jaanuari jooksul, kui stipendiumi saaja ei ole teavitanud välisõpingutes mitteosalemisest.

(5) Alates järgmisest õppeaastast pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist makstakse esimene osamakse 30 päeva jooksul pärast § 14 lõikes 1 nimetatud aruande esitamist, mis tõendab algaval õppeaasta väliskõrgkoolis õppetöös osalemist ja teine osamakse vastavalt § 12 lõike 4 punktile 2.

(6) Iga-aastaseid sõidutoetuse ja elamistoetamise määrasid kogu välisõpingute perioodi kestel ei muudeta, välja arvatud § 11 lõikes 5 sätestatud juhul.

(7) Õppemaksu korral makstakse toetus õppeaasta kohta välja koos § 12 lõikes 4 ja lõikes 5 nimetatud esimese osamaksega. Taotlejale, kes ei olnud taotlust esitades väliskõrgkooli immatrikuleeritud, on makse tegemise eelduseks kinnitus väliskõrgkooli vastu võtmise kohta ja õppemaksu suurust tõendav dokument.

(8) Väliõpingute stipendiumi maksmine peatatakse õppe- ja teadustöös mitteosalemise ajaks ja kui õppetöös mitteosalemine tuvastatakse enne makse tegemise aega, siis elamis- ja sõidutoetuse makset välja ei maksta ning järgmise makse saamise õigus sõltub õppetöös osalemise jätkamisest, arvestades, et tagasiulatuva perioodi eest maksmist ei toimu. Akadeemilisele puhkusele jäämisest, õppe- ja teadustöös mitteosalemisest tuleb ametit teavitada hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul selle algusest ning esitada väliskõrgkooli kinnitus akadeemilisel puhkusel viibimise kohta.

(9) Välisõpingute alustamist, jätkamist või lõpetamist takistavatest asjaoludest kohustub stipendiumi saaja ametit teavitama hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul ja esitama vajadusel dokumentaalsed tõendid.

(10) Väliõpingute stipendiumi maksmist ei toimu akadeemilise puhkuse ajal ja õppetöös mitteosalemise korral.

4. jagu

Välisõpingute stipendiumi saaja kohustused

§ 13. Välisõpingute stipendiumi saaja kohustused

Välisõpingute stipendiumi saamisega võtab stipendiumi saaja järgmised kohustused:

- 1) õppida vastaval õppekaval, millele on stipendiumi taotletud, ning lõpetada välisõpingud hiljemalt õppekava kahekordse nominaalkestuse jooksul;
- 2) esitada iga-aastaselt aruanne ning peale õpingute lõpetamist lõpparuanne vastavalt §-le 14;
- 3) asuda tööle Eestis vastavalt §-s 15 sätestatule;
- 4) tagastama kogu välisõpinguteks väljamakstud stipendium vastavalt § 16 sätestatule, kui ei täida punktis 1 või 3 sätestatud kohustusi.

§ 14. Aruande esitamine

(1) Käesoleva määruse § 12 nimetatud maksete järgselt on stipendiumi saaja kohustatud esitama igal õppeaastal hiljemalt 1. oktoobriks aruande, mis koosneb väliskõrgkooli kinnituskirjast väliskõrgkoolis õppetöös osalemise kohta, doktoriõppes väliskõrgkooli juhendaja kinnitusega ülevaatest õppeaasta jooksul tehtud tööst ja magistriõppes õppetulemuste väljavõttest. Stipendiumi saaja on kohustatud esitama hiljemalt 1. oktoobriks õppeaasta kohta aruande ka juhul, kui stipendiumi maksmise periood on lõppenud, kuid õpingud veel kestavad.

(2) Magistri- või doktoriõppe lõpetamise järgselt kohustub stipendiumi saaja esitama 90 päeva jooksul vormikohase lõpparuande, millele lisatakse diplomi koopia või väliskõrgkooli

kinnituskiri magistri- või doktoriõppe lõpetamise kohta ja eestikeelne kokkuvõte magistri- või doktoritööst.

§ 15. Töötamiskohustus

(1) Stipendiumi saaja kohustub ühe aasta jooksul pärast väliskõrgkooli lõpetamist asuma tööle (edaspidi *tööleasumiskohustus*) ja töötama Eestis erialale ja kvalifikatsioonile vastaval töö- või ametikohal doktoriõppe lõpetamisel kolm aastat ning magistriõppe lõpetamisel kaks aastat vähemalt osalise tööajaga ehk 20 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul (0,5 kohaga) (edaspidi *töötamiskohustus*). Töötamiskohustuse täitmine ei või katkeda eelpool nimetatud kolme- või kaheaastase perioodi kestel rohkem kui kolmeks kuuks korraga.

(2) Lõikes 1 nimetatud tööleasumiskohustuse algusaega arvestatakse magistri- või doktoriõppe lõpetamise kuupäevale järgnevast päevast.

(3) Lõikes 1 nimetatud töötamiskohustuse täitmise võib peatada:

- 1) alla 3-aastase lapse hooldamisega seotud ajaks või aja- või asendusteenistuse täitmise ajaks;
- 2) magistriõppe lõpetamise järgselt väliskõrgkoolis doktoriõppes õppimise ajaks kuni neljaks aastaks;
- 3) väliskõrgkoolis järeldoktorantuuri läbimisega seoses kuni kolmeks aastaks.

(4) Töötamiskohustuse täitmise peatamiseks teavitab stipendiumi saaja ametit viivitamata ja tõendab lõikes 3 nimetatud asjaolu esinemist.

(5) Stipendiumi saaja kohustub ametile esitama 30 kalendripäeva jooksul alates töötamiskohustusele vastavale kohale tööle asumisest, tööaega ning erialale ja kvalifikatsioonile vastavust tõendavad dokumendid.

(6) Stipendiumi saaja kohustub ametile esitama 90 kalendripäeva jooksul pärast töötamiskohustuse lõppemist töötamiskohustuse lõpparuande ja täitmist tõendavad dokumendid.

§ 16. Välisõpingute stipendiumi tagasimaksmine

(1) Stipendiumi saaja kohustub tagastama välisõpinguteks saadud stipendiumi, kui:

- 1) katkestab välisõpingud;
- 2) välisõpingud kestavad üle õppekava kahekordse nominaalkestuse;
- 3) ei täida tööleasumis- või töötamiskohustust.

(2) Stipendiumi saaja kohustub õppetöös mitteosalemisel tagastama õppeaasta kohta väljamakstud stipendiumi selle aja eest, kui ta õppetöös ei osalenud.

(3) Stipendiumi saaja kohustub tagastama õppemaksuks saadud stipendiumi osa, kui selgub, et õppemaksu sama osa tasumiseks on saadud toetust teistest rahastusallikatest.

(4) Tagasimaksmisele kuuluva summa arvestus algab järgevast kalendrikuust, kui ilmneb stipendiumi saaja mittevastavus stipendiumi saamise ja maksmise tingimusele.

(5) Välisõpinguteks saadud stipendium tuleb maksta tagasi tagasimakse otsuse saamisest alates kogu tagasimaksmisele kuuluva summa ulatuses ühekordse maksena või kuni nelja aasta jooksul maksegraafiku alusel. Maksegraafiku saamiseks tuleb stipendiumi saajal esitada vastav avaldus ametile.

(6) Kui tagasinõue toimub lõike 1 punktis 3 nimetatud põhjusel ja tagasimaksmise perioodil asutakse töötamiskohustust täitma, võib järelejäänud tagasimakse kohustuse asendada proportsionaalselt järelejäänud töötamiskohustuse ajaga.

(7) Välisõpinguteks väljamakstud stipendiumi ei ole kohustatud stipendiumi saaja tagastama puuduva töövõime tuvastamise korral või tema lapsel raske või sügava puude tuvastamise korral, kui nimetatud asjaolu tuvastati stipendiumi saamise järgselt.

(8) Stipendiumi saaja surma korral lõpevad käesolevast määrusest tulenevad stipendiumi andja nõuded.

3. peatükk **Õpirände stipendium**

1. jagu **Eesmärk, nõuded taotlejale ja taotlusele**

§ 17. Õpirände stipendiumi eesmärk

(1) Õpirände stipendiumi andmise eesmärk on Eesti kõrgkoolide doktorantide ja arst-residentide rahvusvahelise koostöö suurendamine rahvusvahelistes teadusprojektides osalemiseks, õpiteede mitmekesistamiseks, õppe- ja teadustöö kvaliteedi tõstmiseks ning rahvusvahelise suhtluse võimekuse tõstmiseks.

(2) Õpirände stipendiumiga toetatakse välisriigis kohapeal kuni 30 päeva kestval õppe- ja teadustööga seotud rahvusvahelisel konverentsil, seminaril, kursusel, praktikal või muus erialases tegevuses aktiivsel viisil osalemist. Õpiränne peab algama mitte enne kui 30 päeva ja mitte hiljem kui 6 kuud pärast taotlusvooru lõppemise kuupäeva.

§ 18. Taotleja

(1) Õpirände stipendiumi saavad taotleda:

- 1) Eesti kõrgkooli doktorant;
- 2) Eesti kõrgkooli arst-resident;
- 3) käesoleva määruse 2. peatükis nimetatud välisõpingute stipendiumi saaja, kes on immatrikuleeritud väliskõrgkooli doktoriõppesse;
- 4) käesoleva määruse 4. peatükis nimetatud Euroopa Ülikool-Instituudi doktorandi stipendiumi saaja, kes on immatrikuleeritud väliskõrgkooli doktoriõppesse.

(2) Õpirände stipendiumi taotlejale esitatavad nõuded:

- 1) oskab eesti keelt vähemalt B1-tasemel;
- 2) kellel puuduvad ameti ees varasemad täitmata kohustused, sh ei ole jäetud esitamata §-des 14 ja 26 nimetatud aruanded.

§ 19. Stipendiumi taotlus

(1) Stipendiumi taotleja esitab stipendiumi saamiseks taotluse ameti veebilehel avalikustatud viisil 30 kalendripäeva jooksul taotlusvooru avanemisest.

(2) Stipendiumi taotlemiseks esitatakse nõuetekohaselt täidetud ning allkirjastatud taotlusvorm, mis sisaldab järgmiseid andmeid:

- 1) taotleja üldandmed (isikukood, kontaktandmed, elukoht, arveldusarve number jne);
- 2) õpirände osalemisega seotud andmed sh kestus;
- 3) ürituse osavõtutasu hüvitamise vajadus;

4) paragrahv 21 lõikes 2 ja käesoleva määruse lisas 1 sätestatud hindamiskriteeriumitest lähtuvad kirjeldused taotluse hindamiseks.

(3) Paragrahv 18 ja § 19 lõikes 2 nimetatud info tõendamiseks lisatakse järgmised dokumendid või nende koopiad:

- 1) eesti keele B1-taseme oskust tõendava tasemetunnistuse koopia, kui taotleja ei ole omandatud põhiharidust, keskkharidust või kõrgharidust eesti keeles;
- 2) kõrgkoolis õppimist tõendav dokument;
- 3) õpirände toimumist tõendav kutse, teave üritusele registreerimisest või registreerimiskinnitus või teave selle toimumise kohta või õpirände korraldaja kinnitus taotleja osalemise kohta;
- 4) üritusel osalemise korral ajakava või ülevaade üritusest ning teave üritusel esitatava ettekande saatmise ja ürituse korraldaja kinnitus ettekande vastuvõtmise kohta;
- 5) õpirände tegevusplaan, mis on allkirjastatud teadus- või uurimistöo juhendaja poolt;
- 6) ürituse osavõtutasu hüvitamise taotlemisel osavõtutasu suurust tõendav dokument või kui taotleja on osavõtutasu tasunud, siis selle tasumist tõendav maksekorraldus või arvelduskonto väljavõte või teave ürituse kohta kehtestatud osavõtutasudest.

(4) Ametil on õigus nõuda lisadokumente taotluse nõuetele vastavuse hindamiseks.

2. jagu

Taotluste menetlemine ja hindamine

§ 20. Taotluse menetlemine

(1) Õpirände stipendiumi taotluse menetlemine koosneb taotluse vastuvõtmisest, taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollist, nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste hindamiskriteeriumite alusel hindamisest ning taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest.

(2) Õpirände stipendiumi taotluse menetlemise tähtaeg on kuni 45 kalendripäeva alates taotlusvooru sulgemisest.

(3) Puuduste kõrvaldamiseks või lisainformatsiooni esitamiseks võib amet anda stipendiumi taotlejale aega ning kui taotleja nimetatud tähtaja jooksul puudusi ei kõrvalda, loetakse taotlus nõuetele mittevastavaks.

§ 21. Stipendiumi taotluse hindamine

(1) Stipendiumi taotluste hindamine algab vastu võetud stipendiumi taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse ning dokumentide kontrollist. Edasisele hindamisele ja paremusjärjestuse koostamisele esitatakse üksnes nõuetele vastavaks tunnistatud taotlused.

(2) Nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste hindamine viiakse läbi vastavalt lõikes 3 ja käesoleva määruse lisas 1 toodud hindamiskriteeriumitele. Taotlust hindab vähemalt kaks hindajat.

(3) Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi hinnatakse järgmiste hindamiskriteeriumite alusel, mille osakaalud koondhindest on järgmised:

- 1) õpirände läbimõeldus – 45 % koondhindest;
- 2) õpirände mõju taotleja õppe- ja teadustööle – 45 % koondhindest;
- 3) õpirände laiem mõju kõrgkoolile või teadusasutusele – 10 % koondhindest.

(4) Taotluse hindamisel antud koondhinne moodustub hindamiskriteeriumite hinnete kaalutud keskmisest.

(5) Hindajate koondhinnete alusel moodustatakse kõikidest taotlejatest pingerida.

(6) Võrdse koondhindegaga taotluste puhul eelistatakse taotlejaid järgmises järjestuses:

- 1) taotlejat, kelle taotlus sai löike 3 punktis 1 nimetatud hindamiskriteeriumi alusel kõrgema hinde;
- 2) taotlejat, kelle taotlus sai löike 3 punktis 2 nimetatud hindamiskriteeriumi alusel kõrgema hinde;
- 3) õppevaldkonna esindajat, keda on pingereas eespool vähem esindatud;
- 4) kõrgkooli esindajat, keda on pingereas eespool vähem esindatud;
- 5) taotlejat, kelle taotletava toetuse summa on väiksem.

(7) Stipendiumi taotluste hindamiseks moodustab amet vajadusel hindamiskomisjoni ning kinnitab selle töökorra, kaasates vajadusel eksperte.

§ 22. Taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

(1) Amet otsustab taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise arvestades §-s 21 toimunud hindamise tulemusi, kokkuvõtva hinde alusel moodustatud paremusjärjestust ning taotlusvooru eelarveliste vahendite võimalusi.

(2) Taotlus jäetakse rahuldamata, kui:

- 1) taotleja või taotlus ei vasta käesolevas määruses sätestatud nõuetele;
- 2) taotluse koondhindeks on vähem kui 80% koondhinde maksimumsummast;
- 3) paragrahvi 21 lõikes 5 nimetatud pingerea alusel ei mahu taotlusvooru eelarvesse;
- 4) taotlejale on juba määratud antud õppeaastal kaks õpirände stipendiumi.

(3) Taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsus edastatakse taotlejale elektrooniliselt hiljemalt 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

3. jagu

Õpirände stipendiumi suurus ja maksmine

§ 23. Õpirände stipendium

(1) Õpirände stipendiumi suurus sõltub õpirände toimumise asukohast ja õpirändele kuluvast perioodist (päevadest), arvestades õpirände sõidu- ja elamistoetuse määrasid ning ürituse osavõtutasust. Elamis- ja sõidutoetuse ühikuhinnad on kehtestatud käesoleva määruse lisas 2.

(2) Õpirände sõidutoetuseks arvestatakse ühekordne sõidutoetuse määr vastavalt õpirände toimumiskohale ning elamistoetuseks arvestatakse õpirände toimumisaja järgi vastavalt käesoleva määruse lisas 2 kehtestatud ühikuhindadele. Distanti arvutamisel loetakse Eesti asukohaks isiku rahvastikuregistri järgne elukoht ning välisõpingute ja EUI stipendiumi saajate puhul väliskõrgkooli asukoht.

(3) Ürituse osavõtutasu toetatakse kuni 400 euro ulatuses. Osavõtutasu makstakse stipendiumi saajale ettemaksena õpirände korraldaja arve või osavõtutasu suurust tõendava dokumendi alusel.

§ 24. Õpirände stipendiumi määramine ja maksmine

(1) Õpirände stipendium määratakse taotluses nimetatud õpirändes osalemiseks.

(2) Õpirände stipendium makstakse stipendiumi saaja arvelduskontole 30 kalendripäeva jooksul taotluse rahuldamise otsusest arvates. Stipendiumi makset ei tehta isikutele, kellel on ameti ees täitmata varasemaid kohustusi, sh esitamata §-des 14 ja 26 nimetatud aruanded. Kui taotluse rahuldamise otsuse kohaselt on makse tegemise eelduseks §-s 14 või §-s 26 lõikes 2 nimetatud dokumendi esitamise kohustus ja seda ei ole esitatud enne taotluse rahuldamise otsust, makstakse õpirände stipendium 21 kalendripäeva jooksul alates dokumendi esitamisest.

(3) Taotluses esitatud toetuse summat pärast taotluse rahuldamist ei suurendata. Stipendiumi summat on õigus põhjendatud juhul vähendada.

(4) Ühele isikule määratakse maksimaalselt kaks stipendiumi õppeaastas.

4. jagu **Õpirände stipendiumi saaja kohustused**

§ 25. Õpirände stipendiumi saaja kohustused

(1) Stipendiumi saaja on kohustatud osalema taotluses nimetatud õpirändes ja esitama aruande õpirändes osalemise kohta vastavalt §-le 26 lõikele 1. Paragrahv 27 lõikes 1 toodud juhtudel on stipendiumi saaja kohustatud õpirände stipendiumi täielikult või osaliselt tagasi maksma.

(2) Õpirände stipendiumi saaja on kohustatud õpirände toimumisaja muutumisest ning õpirände alustamist, jätkamist või lõpetamist takistavatest asjaoludest ametit viivitamata teavitama ja tõendama takistava asjaolu esinemist.

§ 26. Aruande esitamine

(1) Õpirände stipendiumi saaja kohustub esitama hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul pärast õpirändes osalemist vormikohase aruande, mis koosneb eestikeelsest kokkuvõttest õpirände eesmärgi täitmise kohta, õpirändes osalemist tõendavast dokumendist, milleks võib olla õpirändesertifikaat, tunnistus, kinnituskiri vms ning osavõtutasu tasumist tõendav maksekorraldus või arvelduskonto väljavõte, kui osavõtutasu maksti ettemaksena.

(2) Aruande esitamise tähtaega võib põhjendatud juhtudel stipendiumi saaja taotluse alusel pikendada, kui ta on esitanud pikendamise taotluse enne aruande esitamise tähtaja saabumist.

§ 27. Õpirände stipendiumi tagasimaksmine

(1) Õpirände stipendiumi saaja on kohustatud õpirände stipendiumi täielikult või osaliselt tagasi maksma järgmistel juhtudel:

- 1) õpirändes ei osaletud;
- 2) õpiränne ei toimunud 6 kuu jooksul alates ajast, mil see pidi algama;
- 3) aruannet ei esitatud või aruanne jäetakse heaks kiitmata;
- 4) õpirände periood oli ettenähtud ajast lühem;
- 5) ettemaksena makstud osavõtutasu oli suurem või osavõtu tasu ei olnud vaja tasuda, kui osavõtutasu maksmist tõendaval dokumendil viidatud summa.

(2) Stipendiumi saaja on kohustatud stipendiumi tagasi maksma 60 päeva jooksul otsuse jõustumisest.

(3) Tagasimaksmisele kuuluva stipendiumi tagasimakse nõude võib ajatada stipendiumi saaja taotluse alusel, kuid mitte kauemaks kui 1 aasta või taotleda tagasimaksmisele kuuluva summa tasumist maksegraafiku alusel kuni ühe aastase perioodi jooksul. Maksegraafiku saamiseks tuleb stipendiumi saajal esitada vastav avaldus ametile.

(4) Tagasinõudmise otsust ei tehta juhul, kui stipendiumi saamise järgselt tuvastati stipendiumi saajal puuduv töövõime või tema lapsel raske või sügav puue.

(5) Stipendiumi saaja surma korral lõpevad käesolevast määrusest tulenevad stipendiumi andja nõuded.

4. peatükk

Euroopa Ülikool-Instituudi doktorandi stipendium

§ 28. Euroopa Ülikool-Instituudi stipendium

(1) Euroopa Ülikool-Instituudi doktorandi stipendiumi (edaspidi *EUI stipendium*) andmise eesmärk on suurendada rahvusvahelise kogemusega kõrgelt kvalifitseeritud spetsialistide ja akadeemiliste töötajate hulka Eesti avalikus ja erasektoris, Eesti kõrgkoolides ning teadus- ja arendusasutuses.

(2) EUI stipendiumi andmise aluseks on Euroopa Ülikool-Instituudi (edaspidi *Instituut*) asutamise konventsioon, mis loodi Euroopa Ühenduse liikmesriikide poolt ning millega Eesti on ühinenud.

§ 29. EUI stipendiumi taotlusvoor

(1) EUI stipendiumi andmiseks kuulutab amet välja taotlusvooru vähemalt üks kord aastas.

(2) Taotlusvooru avamisest, tähtajast, eelarvest ja taotluse esitamise viisist teavitab amet oma veebilehel vähemalt 30 päeva enne taotluse esitamise tähtaega.

(3) Igal taotlejal on õigus esitada üks taotlus ühes taotlusvoorus.

(4) Taotlus esitatakse eesti keeles taotluse vormil. Taotlusega koos esitatud dokumendid võivad olla esitatud eesti keeles või võõrkeeles koos lisatud eestikeelse tõlkega.

§ 30. Nõuded EUI stipendiumi taotlejale

EUI stipendiumi võivad taotleda Eesti Vabariigi kodanikud, Eestis alalise elamisõigusega viibivad Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikud ja Eestis pikaajalise elaniku elamisloaga viibivad isikud, kes on vastu võetud Eestile eraldatud kvoodi raames Instituudi doktoriõppesse. Taotleja peab oskama eesti keelt vähemalt B1-tasemel.

§ 31. Nõuded taotlusele

(1) EUI stipendiumi taotluses esitatakse järgmised andmed:

- 1) taotleja üldandmed sh alus kõrgemaks elamistoetuseks;
- 2) doktoriõppe nominaalkestus ja õppeaasta kestus;
- 3) kinnitus Instituudi doktoriõppesse vastuvõtu kohta;
- 4) õppemaksu suurus.

(2) Taotlusele tuleb lisada järgmised dokumendid:

- 1) taotleja isikut tõendava dokumendi koopia, kui andmed ei ole kättesaadavad rahvasikuregistrist;
- 2) Eestis pikaajalise elaniku elamisloa koopia või Eestis alalist elamisõigust tõendava dokumendi koopia, kui andmed ei ole kättesaadavad rahvasikuregistrist;
- 3) õppemaksu suurust tõendav dokument;

4) kõrgema elamistoetuse määra taotlemisel, kinnitus § 11 lõike 4 nimetatud vähemalt ühe vastavuse kohta.

§ 32. Taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

(1) Amet otsustab taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise arvestades taotleja ja taotluse nõuetele vastavust ning taotlusvooruks eraldatud eelarveliste vahendite võimalusi.

(2) Taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsus edastatakse taotlejale elektrooniliselt hiljemalt 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

§ 33. EUI stipendiumi määr ja maksmine

(1) Instituudis õppimiseks makstakse stipendiaadile EUI stipendiumi, mis koosneb elamistoetusest, sõidutoetusest ja õppemaksu toetusest.

(2) EUI stipendiumi elamistoetuse määr ühes kuus on 1470 eurot.

(3) EUI doktorandile makstakse aastas kahekordset sõidutoetuse määra. Sõidutoetuse ühikuhind on kehtestatud käesoleva määruse lisas 2.

(4) Stipendiumi makstakse nominaalse õppeaja lõpuni, kuid mitte rohkem kui 48 kuud.

(5) Kui stipendiaadil on doktoriõpingute eripärast tulenevalt vajalik osa õppe- või uurimistööst (sh välitööd) läbi viia mõnes muus välisriigis, on tal võimalus taotleda lisaks õpirände stipendiumi, vastavalt peatükk 3 sätestatule.

(6) Neljandal doktoriõppe aastal maksab stipendiaadile elamistoetust Instituut. Juhul, kui Instituudi poolt makstav elamistoetus on väiksem kui ameti poolt makstav elamistoetus, võib stipendiaat taotleda vahe hüvitamist ameti poolt.

(7) Elamistoetuse kõrgema määra saamise tingimused on sätestatud käesoleva määruse § 11 lõigetes 4 - 6.

(8) Õppemaksu hüvitamise aluseks on Instituudi poolt väljastatud arve, kus on toodud stipendiaadi andmed ja õppeaasta, mille eest arve on esitatud.

(9) Instituudi esitatud arve alusel teostab amet makse otse Instituudile.

§ 34. EUI stipendiumi saaja kohustused ja õigused

(1) Stipendiumi saaja kohustused on sätestatud käesoleva määruse teise peatüki 4. jaos paragrahvides 13 - 16.

(2) Stipendiumi saaja kohustub tagastama EUI stipendiumi täielikult või osaliselt vastavalt § 16 sätestatule ning lisaks juhul, kui:

1) stipendiaadi õppe- ja teadustöö tulemused ei vasta Instituudis kehtestatud õppekoormuse nõuetele;

2) stipendiaat ei ole stipendiumi kasutanud sihipäraselt;

3) stipendiumi aruanded või kuludokumendid ei ole esitatud õigeaegselt.

(3) Õpingute ajal on stipendiaadil õigus taotleda akadeemilist puhkust ning doktoritöö kaitsmise tähtaja pikendamist. Akadeemilisele puhkusele jäämisest peab stipendiaat ametit teavitama hiljemalt 30 päeva pärast puhkusele jäämist. Akadeemilise puhkuse ajal stipendiumi ei maksta.

(4) Doktoritöö kaitsmise tähtaega on võimalik kokkuleppel ametiga pikendada maksimaalselt kahe aasta võrra ilma määratud stipendiumi perioodi pikenemiseta.

§ 35. Stipendiumi aruande esitamine

Aruande esitamis kohustus on sätestatud §-s 14. Lisaks on EUI stipendiumi kohustatud iga õppeaasta keskel, hiljemalt 1. veebruariks esitama ametile Instituudi poolt väljastatud kinnituskirja jätkuva õppimise kohta, mis on teise stipendiumi osamakse ülekandmise aluseks.

5. peatükk Rakendussätted

§ 36 . Määruse rakendamine

2024. aastal kuulutatakse õpirände stipendiumi taotlusvoor välja 3 korda.

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristina Kallas
minister

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristi Vinter-Nemvalts
kantsler